

VEOKs formand Kaare Rübner Jørgensen orienterer om

1. Danmark: Jesu Hjerter Kirke
2. Tyskland: børnehaveder fyret på grund af skilsmisse
3. Australien: Benedikt XVI fyrer en biskop
4. Kvindelige kardinaler?
5. Polen: bekymring om polske emigranter tro
6. Polen: kirken går til modangreb mod sekulære grupper
7. Storbritannien: kristne forfølges?
8. Stigende diskrimination af kristne

1. Danmark: Jesu Hjerter Kirke

I formandens beretning på VEOKs generalforsamling var der en kort omtale af problemerne omkring udnævnelsen af en ny sognepræst i Jesu Hjerter Kirke (se VEOK-Information nr. 10). Nu har biskoppen udsendt følgende besked til sognet, som p. Sanders har sat på ugesedlen og på kirkens opslagstavle og som efterfølgende blev lagt ud på sognets hjemmeside:

”På grund af samarbejdsvanskeligheder ved Jesu Hjerter Kirke er der bevilget pastor Michael Hornbech-Madsen orlov fra stillingen som andenpræst og præst for den italienske gruppe indtil d. 1/8 2012. Efter denne dato vil der blive taget stilling til pastor Michael Hornbech-Madsens fremtidige præstelige opgaver. I øvrigt har pastor Hornbech-Madsen forud givet udtryk for ønsket om fra 1. august 2012 ikke længere at være andenpræst ved Jesu Hjerter Kirke.”

Der skal som bekendt mere end én til at skabe samarbejdsvanskeligheder, så denne meddelelse har gjort mange af menighedens medlemmer ret så fortørnede. De taler om dårlig og elendig personalepleje fra biskoppens side, fordi han på denne måde udleverer Hornbech-Madsen og gør ham til syndebuk for de problemer, der gennem mange år har eksisteret mellem sognets præster. Efterfølgende har p. Sanders så bedt Hornbech-Madsen med øjeblikkelig virkning fjerne sine ting fra kontoret i Stenosgade og ikke vise sig dér mere. Samtidig står en ganske lille, anonym, selvbestaltet og sektetriske gruppe, kaldet "Katolsk Tradition", på spring for at overtage Jesu Hjerte Kirke, så de kan holde deres præ-koncilære latinske messer i den. Hvis de altså kan få biskoppen til at indkalde en af Petrusbroderskabets præster til Danmark.

Det er sandelig ikke nemt at være biskop nu om stunder. Men vor biskop gør det nu heller ikke altid nemmere for sig selv. Hvor ville det være rart, om han ville inddrage andre, og især selvfølgelig de berørte parter, i beslutningsprocesserne, så vi sammen kunne finde en tilfredsstillende løsning på dette og de mange andre problemer, der findes i vort bispedømme. Som det er nu skaber han hos mange kun modvilje mod sin person og sin ledelse af bispedømmet, og det kan ingen, ej heller ham selv, være tjent med. Hvor ligger egentlig rationalet bag denne hans beslutning om at fyre Michael Hornbech-Madsen? Hvorfor kunne han ikke fortsat få lov til at betjene de italienere, der er bosat i København? Det ville han jo gerne. Vi må håbe og bede til, at biskoppen i samarbejde med Michael Hornbech-Madsen finder et andet københavnsk sogn til ham, når orloven er forbi, så han kan fortsætte sit virke som præst. For vi har ikke råd til at miste flere gode, danske præster.

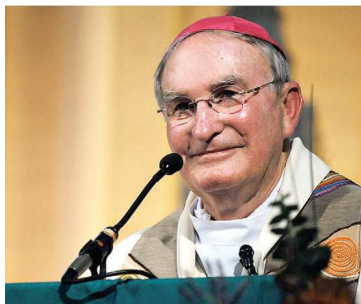
2. Tyskland: børnehaveder fyret på grund af skilsmisse

I den lille tyske by Königswinter ved Bonn har sognepræsten fyret en populær leder af den lokale katolske børnehave, fordi hun er flyttet fra sin mand og har anmodet myndighederne om skilsmisse. Forældrene er rasende og er gået på barrikaderne for at få lederen genansat, kirken afviser deres krav, og aviserne spørger, om en arbejdsgivergigant som den katolske kirke med 1.3 millioner ansatte stadig kan opretholde en sådan rigid bibel dogmatisme. Kirkens synspunkt i den pågældende sag er: kan man ikke selv leve som foreskrevet af kirken, kan man heller ikke påtage sig at være opdrager og underviser af andre i en kirkelig institution - et synspunkt som man nok kan have en vis forståelse for, men som alligevel virker lidt søgt, når man ved, at en chefkirurg på en katolsk klinik i Düsseldorf blev fyret sidste år - netop fordi han som fraskilt havde giftet sig igen!

Sagen er principiel, ikke mindst fordi udgifterne ved at drive børnehaven udelukkende betales af kommunen. I modsætning til katolske præster, hvis arbejde ikke er omfattet af de regler, der gælder på det normale arbejdsmarked, har andre ansatte i kirkelige institutioner en vis, men kun en vis retssikkerhed. Så nu er det op til domstolene at tage stilling til, om fyringen var berettiget, og om sådanne kirkelige særrettigheder stadig skal opretholdes i et moderne samfund som Tyskland anno 2012. (Kilde: Der Spiegel 23. marts 2012)

3. Australien: Benedikt XVI fyrer en biskop

Den 2. maj sidste år blev biskop Bill Morris af pave Benedikt XVI fyret som biskop af Toowoomba i provinsen Queensland på grund af "fejlagtig pastoral lederskab". Toowoomba er et bispedømme på 487.000 kvadratkilometer, altså elleve gange større end Danmark, med 76.000 katolikker (27 % af befolkningen), 38 sogne og 45 præster.

Biskop Morris kom først i Vatikanets søgelys, da han tillod ”The Third Rite of Reconciliation”, dvs. at præsten giver en general absolution til kirkegængerne i stedet for en individuel efter aflagt skrifttemål. Efter Johannes Paul II’s apostoliske brev *Misericordia Dei*, der forbød denne praksis, indskrænkede biskoppen brugen, idet han kun tillod den i visse situationer. I 2004 blev han så af den daværende præfekt for Kongregationen for Gudsdyrkelse og Sakramenter kardinal Francis Arinze kaldt til Rom for at forklare sig. Ved sin ankomst til mødet i Vatikanet var kardinalen til biskop Morris’ overraskelse flankeret af en ærkebiskop og to kirkeretsjurister. Biskoppens forklaring, at i et så stort og tyndt befolket bispedømme som hans måtte man acceptere en vis fleksibilitet, prellede ganske af på kardinalen og hans folk, der klart og entydigt lod ham forstå, at det var forbudt at give generalabsolution, og at den praksis skulle stoppe. Biskoppen bøjede sig, rejste hjem og forbød derefter sine præster at give generalabsolution.

Men hermed var Rom ikke tilfreds. To år senere – i december 2006 – modtog biskop Morris et brev fra kardinalen om at indfinde sig i Rom på en af to angivne datoer for at diskutere forskellige sager. Hvad de drejede sig om, var ikke nævnt i brevet. Biskoppen svarede herpå, at han af pastorale og administrative årsager ikke kunne være i Rom på de ønskede datoer, men ville komme i maj. En sådan manglende føjelighed huede ikke folkene i Vatikanet, så de gav ham en direkte ordre om at indfinde sig i februar. Af dette brev fremgik, at også præfekterne for Kongregationen for Biskopper og Troslærekongregationen, kardinalerne Re og Levada, ville deltage i mødet. Igen svarede biskop Morris, at han først kunne komme til maj.

Kardinal Re meddelte herefter biskoppen, at han havde udpeget ærkebiskop Charles Chaput af Denver (Colorado, USA) til apostolisk visitator af forholdene i bispedømmet Toowoomba, fordi ”den doktrinære og disciplinære linie, De følger, ikke synes i overensstemmelse med kirkens lære-embede.” Ærkebiskop Chaput fløj så til Australien og brugte fire en halv dag på at visitere dette enorme bispedømme. Biskop Morris fik aldrig at vide, hvem der havde anklaget ham og for hvad. Han så aldrig noget dokument i sagen, heller ikke visitatorens rapport. Ingen – hverken visitatoren eller senere folkene i Vatikanet – var interesseret i at høre hans mening. Og i maj 2011 blev han så fyret.

Sagen har vakt stor opsigt i Australien, ikke mindst fordi flere fremtrædende jurister, heriblandt en forhenværende højesteretsdommer, offentligt har kommenteret fyringen. Efter deres vurdering manglede den proceduremæssig fairness, var en uretfærdig proces og krænkede principperne om retfærdighed i såvel kanonisk som almindelig lov. Omvendt har Fr. Jesus Minanbres Fernandez, der er professor i kirkeret på Opus Dei’s universitet i Rom, ikke overraskende udtalt, at hemmeligholdelsen af sagens akter sker af ”hensyn til kirken”, for det tjener ingens interesser at offentliggøre navnene på dem, der har anklaget biskoppen, eller hvad biskoppen er anklaget for.

Senere er det dog kommet frem, at Vatikanets fortørrnelse skyldtes et pastoralt brev, biskop Morris havde skrevet i december 2006. Heri skulle han nemlig have sagt, at han var åben over for at præstevie gifte mænd og kvinder, hvis det en dag skulle blive tilladt. (Kilde: The Tablet 21. januar 2012, National Catholic Reporter 23. maj 2011).

Som bekendt forbød pave Johannes Paul II engang i 90'erne katolikker at debattere et emne som kvindelige præster. Hermed overskred han ifølge uafhængige kirkejurister og teologer sine beføjelser, for det kunne han kun kræve, hvis han havde udtalt sig *ex cathedra*. Forbuddet har da heller ikke haft nogen effekt, for flere og flere lægfolk og præster taler nu om nødvendigheden af at ordinere kvinder. Men biskopperne gør det ikke, for vover de det, risikerer de at blive fyret. Således som det altså skete med biskop Morris. At han imidlertid slet ikke havde anbefalet ordination af kvinder, blot sagt, at han ikke ville have noget imod det, hvis det altså blev tilladt, ja den slags nuancer forstår man tilsyneladende ikke i Vatikanets mørke korridorer.

4. Kvindelige kardinaler?

Kvindelig ordination må man altså ikke tale om. Derimod er der tilsyneladende intet i vejen for at tale om muligheden for kvindelige kardinaler. Det har den nye kardinal ærkebiskop Dolan of New York nemlig netop gjort. Teologisk er der intet, der skulle forhindre, at kvinder kan være kardinaler, siger han og tilføjer: ”Jeg har af flere personer hørt, at der var nogen, der engang foreslog pave Johannes Paul II at gøre Mother Teresa til kardinal. Paven svar herpå skulle have været: Jeg har spurgte hende, men hun ønskede det ikke.” (The Tablet 31. marts 2012)

5. Polen: bekymring om polske emigranternes tro

Biskop Wieslaw Lechowicz er formand for den polske kirkes kommission for polakker i udlandet. I en tale i februar gav han udtryk for, at polakkers tro er så svag, at den ikke kan klare sig, men bliver til en død tro, når de som immigranter i England og andre vesteuropæiske lande konfronteres med disse landes ”hedenske” kultur. Kun 10-15 % af polakkerne i udlandet praktiserer deres tro, siger biskoppen. ”De forstår kun troen som tradition, kultur og vane ... De ser ingen grund til at bekende den ved at gå til messe i deres nye land. Ja, måske stikker problemet endnu dybere, for nogle af dem betragter tro som en form for magi.” Desværre fremkom biskoppen i det referat, jeg har læst, ikke med egentlige løsninger på problemet, blot sagde han, at det var begrænset, hvor mange præster Polen kunne sende ud for at betjene emigranterne. (Kilde: The Tablet 25. februar 2012)

6. Polen: kirken går til modangreb mod sekulære grupper

Jeg har i et tidligere nyhedsbrev omtalt de konflikter, der religiøst, kulturelt og politisk findes i nutidens Polen. Nu går kirken til modangreb. I et fastebrev, skrevet af præsidenten for den polske biskopkonference, ærkebiskop Józef Michalik af Przemysl i det sydøstlige Polen, hedder det, at ”Vi er vidne til et systematisk angreb på kirken fra forskellige grupper, bestående af libertinere, ateister og frimurere.”

Ifølge Michalik bliver kirken heller ikke sparet af de liberale medier eller af institutioner, som ellers skulle ”beskytte pluralismen i medieverden” – en hentydning til, at det polske radio- og tv-nævn ikke har villet tildele den stærkt kontroversielle og antisemitiske Radio Maryja en af de nye digitale tv-kanaler.

Den første reaktion kom fra Joanna Senyszyn, der repræsenterer ”Den demokratiske venstreallian- ce” i EU-parlamentet. Hun talte om ærkebiskoppens brug af ”falske og manipulerede klicheer” og mente, at han ”manglede en basal ærlighed.” Efter hendes mening var fastebrevet udtryk for direkte hykleri, for medierne var ikke i gang med ”et systematisk angreb på kirken, men med at afsløre sandheden om dens fejltagelser, heriblandt præsters pædofile overgreb.”

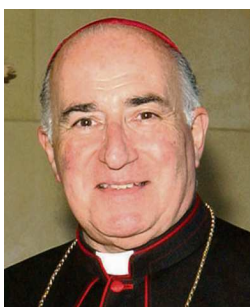
Ærkebiskoppen er imidlertid ikke en mand, man uden videre kan lukke munden på, så hans svar herpå var, at ”hun ville have udvist større ærlighed, hvis hun åbent havde erkendt de fejl, hun og hendes tilhængere havde begået” – vist en hentydning til hendes tidligere medlemskab af kommunistpartiet.

Også viceformanden i det nationalistiske ”Lov og Orden-Parti”, der ellers støtter kirken, Mariusz Kaminski kritiserede ærkebiskoppen. Ifølge ham var frimureri et marginalt fænomen og at tale om dets store indflydelse i Polen var en lidt af en vittighed. Også den tidligere dominikaner, professor Tadeusz Bartos, som jeg mødte ved European Network-mødet i Holland for nogle år siden, har kritiseret af ærkebiskoppen og beskylder ham for med sine udtalelser at så had mod bestemte befolkningsgrupper. (Kilde: La Stampa/Vatican Insider 23. februar 2012).

Uden at kende forholdene i Polen på første hånd vil jeg mene, at ærkebiskoppen holder fast i gamle fordomme. Vi mangler kun jøderne i gruppen af kirkens ”fjender” af libertinere, frimurere og ateister, så er vi tilbage i fortidens kirkekamp.

7. Storbritannien: kristne forfølges?

Det er ikke kun i Polen, at biskopper mener, at kirken bliver angrebet af sekulære grupper. Nu har ærkebiskop Mario Conti af Glasgow fremkommet med en lignende udtalelse. Det skete i en prædiken, holdt på den irske nationalhelgen St. Patrick’s Day: ”Vi ser forsøg på at fjerne kristendommen fra det offentlige rum, at udviske de kristne kendetegn på vor vej gennem livet og at børste vor kristne arv ud af vor bevidsthed ... Dette er ikke en forfølgelse, som vore forfædre oplevede den, men det er ikke desto mindre en forfølgelse. Den er mere subtil og sværere at modarbejde.”

Ærkebiskoppen pegede på abort, forsøgene på at omdefinere ægteskab og familieliv (ved at indføre et homoseksuelt ægteskab) og diskussionen om at gå med kors om halsen eller på tøjet. ”Overalt omkring os hører vi ideer fremsat, som er fremmede for os.” ”I det moderne, sekulære Irland kræver det mod at være katolik” og ”den udbredte konsumerisme og individualisme har rystet de vestlige samfund,” sagde ærkebiskoppen videre.

Ærkebiskop Vincent Nicholls af Westminster (London) blev af aviserne afæsket en kommentar her til. Den lød: ”Personlig føler jeg mig på ingen måde forfulgt. Jeg synes, at kristne ikke skulle bruge det ord.” (Kilde: The Tablet 24. marts 2012)

Også den skotske ærkebiskops slagordsagtige udtalelser synes mig forfejlet. Kirken har jo historisk set aldrig haft noget imod konsumerisme, så længe det kun var få, der havde de økonomiske muligheder for at anskaffe sig materielle goder. Hvad er der så galt i, at goderne nu tilbydes alle? Og individualisme. Er det ikke herligt, at mennesker selv kan forme deres eget liv og ikke absolut skal tvinges til at leve på samme måde og mene det samme som alle andre? Med sine udtalelser vender Conti sig altså i virkeligheden imod det frie, vestlige demokratiske og pluralistiske samfund.

8. Stigende diskrimination af kristne

Det Wienbaserede ”Observatory on Intolerance and Discrimination against Christians” har netop udsendt sin rapport for året 2011. Den er på 64 sider og omtaler en lang række situationer, hvor kristne personer og institutioner er blevet udsat for forhånelser og diskrimination i europæiske lande. For mig at se er det godt at blive gjort opmærksom på, at det ikke kun er muslimer og jøder, men også kristne, der kan opleve at blive udsat for diskrimination. Danmark nævnes heldigvis kun tre steder. Første gang er det i forbindelse med en omtale af, at der i en række navngivne lande i perioden 2006-2009 har været ”en betydelig stigning i antallet af sociale fjendtligheder” (a substantial increase in social hostilities), hvilket rapporten helt unuanceret tolker som udtryk for en stigning i anti-kristne holdninger. Anden gang er det en oplysning om, at Danmark sammen med en række andre lande i FN har opfordret Irland til at indføre abort ”imod det irske befolkningsflertals ønske” – noget som heller ikke er ganske korrekt, for meningsmålinger viser, at der er et lille flertal for legalisering af abort i den irske befolkning; og tredje gang er det i forbindelse med opremsningen af hvilke lande i EU, der ifølge deres forfatning skal støtte en kristen religion.

Efter læsning af rapporten er det generelle indtryk, at folkene bag den har klippet, hvad de kunne finde i de forskellige landes aviser om kristen diskrimination uden at sætte sig nærmere ind i sagerne eller at forholde sig kritisk til, hvad de læste. Hvilke aviser, der har været brugt, angives heller ikke. Men mange af eksemplerne synes trods det nu at være gode nok.

Nogle af overgrebene og de intolerante handlinger er rene pøbelstreger (vanhelligelse af kirkegårde, forstyrrelse af gudstjenester o.lign.), andre synes mere at være udtryk for en modvilje mod kristne symboler eller et resultat af sjuksket journalistisk sprogbrug (at norske aviser i sommer skulle have kaldt Anders Breivik for en "kristen fundamentalist" fx). Da alle de medtagne eksempler desuden er løsrevet fra deres sociale og lokalpolitiske kontekst, kan det i visse tilfælde være svært at bedømme, om der har været tale om religiøs intolerance og diskrimination. Er det fx diskrimination, når myndighederne skrider ind over for en hotelejer, der af religiøse grunde afviser homoseksuelle par, over for en apoteker, der nægter at sælge prævention, eller over for en folkeskoleleder, der har hængt et kors op på sit kontor? Hvis de tyske domstole når frem til, at præsten ikke kunne fyre den ovenfor nævnte børnehaveleder, vil den situation så optræde som et eksempel på religiøs intolerance i organisationens rapport 2012?

(Kilde: Tablet 24. marts 2012. Rapporten kan findes: www.thetablet.co.uk/texts)

Problemstillingen er også relevant i USA, hvor de katolske biskopper og kristne højregupper anser præsident Obamas sundhedslovgivning som et angreb på princippet om religionsfrihed. Man skal altså under påberåbelse af sin religion kunne være fritaget for at følge sit lands love, synes de at mene. Men det går selvfølgelig ikke. Må vi ikke hellere vende problemet om og sige, at når en kristen person eller institution påtager sig en samfundsmæssig opgave, så må vedkommende også overholde de regler og den lovgivning, samfundet har fastsat på området? Og at hvis udøvelsen af den så strider mod ens tro eller samvittighed, at vedkommende må opgive at levere den pågældende tjenesteydelse. Den konsekvens drog Skt. Josef-søstrene i Danmark, da de i sin tid opgav deres ellers velansete sygepleje- og jordmoderskole, fordi de ifølge en ny lov også skulle til at undervise de studerende i foretagelsen af abort.

Jeg kan godt forstå, at der kan være mange kristne i nutidens samfund, som føler, at de kristne værdier, de siden barndommen har troet og levet på, er truet, bliver latterliggjort og trådt under føde. Men i dag lever vi i et videnssamfund, præget af kritisk refleksion. Fortidens myter kan være meget smukke, men duer ikke som argumenter i en samfundsmæssig debat. Forleden fandt jeg nogle udtalelser derom af den amerikanske (anglikanske) biskop John Shelby Spong på hans blog (forfatter af bogen: *Why Christianity Must Change or Die*), som jeg her skal forsøge at gengive:

"Vi lever i en tid med voksende bevidsthed og nye måder at forstå virkeligheden. Richard Dawkins er en af de forfattere, som har fået os til at forstå, at de gamle måder at tænke på ikke længere duer. Problemet er, at de fleste af vore kirkesamfund er så fanget i disse gamle

tankemønstre, at deres budskab ikke længere bliver hørt. Ser vi nærmere på bønnerne, der bedes i kirken, opdager vi, at de sædvanligvis er rettet til en Gud oppe i himlen, men han begyndte at forsvinde med Copernicus i det 16. århundrede og døde, da vi blev et rumfartsfolk. Vi støder fortsat på den gamle og forældede tænkning, når vi definerer menneskelivet som et fald fra en oprindelig perfekt, paradisisk tilværelse, og identificerer os selv som ofre for en arvesynd. Disse ideer døde med Charles Darwin, som lærte os, at det menneskelige liv aldrig har været perfekt, men at vi er et resultat af en udvikling fra encellede til selvbevidste, komplekse væsener.”

Darwins evolutionslære er blevet bekræftet af dna-forskningen og står derfor ikke til diskussion, og i søndags kunne vi i Politikens sektion Viden læse, at forskerne nu mener, at der engang har levet (mindst) fem forskellige mennesketyper på samme tid. Hermed forsvinder definitivt Adam og Eva ud af historien og med dem begge de to skabelsesberetninger med alle deres absurditeter i Det gamle Testamente. Vorherre begyndte ikke at skabe universet søndag den 23. oktober 4004 og Adam og Eva blev ikke uddrevet af Paradiset mandag den 10. november samme år, som den gamle biskop Ussher ellers regnede sig frem til i det 17. århundrede. Adam og Eva har aldrig eksisteret, og derfor har der heller ikke været et oprindeligt paradys og et syndefald. Og uden et syndefald, ej heller noget, der hedder arvesynd – et begreb som i øvrigt var ukendt for Jesus, men som antydes af Paulus og først bliver en teologisk realitet med Augustin.

Nutidens kristne kirker og enhver kristen står derfor over for nogle, ret så alvorlige trosmæssige problemer. Man kan lukke øjnene for dem og propagandere for en fundamentalisme, hvor alt i Bibelen og i ens kristne tradition er sandt, men man kan også bryde med fortidens tankemønstre og forsøge at finde nye måder at formulere meningen med livet og Guds eksistens og virke i det enkelte menneske. Skal kristendommen overleve som massereligion i den vestlige verden, er det efter min mening den sidste vej, man må slå ind på. Men smertefrit og uden konflikter bliver det ikke, når man lader det falde, som ikke kan stå. – hverken for den enkelte eller for kirkerne som helhed.